

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ

Editörler

Gülşen ÇETİN AYDIN

Kubilay ÖZER

yaz
yayınları

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ

Editörler

Gülşen ÇETİN AYDIN

Kubilay ÖZER

yaz
yayınları

2025

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ

Editör: Gülşen ÇETİN AYDIN

ORCID NO: 0000-0002-8371-2251

Editör: Kubilay ÖZER

ORCID NO: 0000-0002-4043-5047

© YAZ Yayınları

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Yaz Yayınları'na aittir, tüm hakları saklıdır. Kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 sayılı Kanun'un hükümlerine göre, kitabı yayınlayan firmanın önceden izni alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

ISBN 978-625-5838-52-0

Eylül 2025 - Afyonkarahisar

Dizgi/Mizanpaj: YAZ Yayınları

Kapak Tasarım: YAZ Yayınları

YAZ Yayınları. Yayıncı Sertifika No: 73086

M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3

İscehisar/AFYONKARAHİSAR

www.yazyayinlari.com

yazyayinlari@gmail.com

info@yazyayinlari.com

ÖN SÖZ

İnsan kaynakları yönetimi, çalışma yaşamının destekleyici bir fonksiyonu olup kurumların sürdürülebilir başarısını belirleyen stratejik bir unsur haline gelmiştir. Küreselleşme, dijital dönüşüm, demografik değişimler ve rekabetin giderek artması, insan kaynağının en önemli değer olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Bu bağlamda insan kaynakları yönetimi, sadece işe alım, bordro ve özlük işlemleriyle sınırlı kalmayan, çalışanların gelişimini, bağlılığını, motivasyonunu ve refahını gözeten bütüncül bir anlayışla ele alınmaktadır.

Bu kitabın amacı, insan kaynakları yönetiminin temel kavramlarını, güncel yaklaşımlarını ve uygulama alanlarını kapsamlı bir çerçevede sunarak öğrencilere, araştırmacılara ve uygulayıcılara katkıda bulunmaktadır. İnsan kaynakları yönetimi kitabında güncel konuları ele alan farklı disiplinlerde yer alan yazarların eserlerine yer verilmiştir. Kitap, toplam 14 bölümden oluşmakta olup insan kaynakları yönetiminin tarihsel sürecine, insan kaynakları planlaması ve iş analizine, insan kaynakları bilgi sistemleri yönetimine, eğitim ve gelişimden yetenek yönetimine, kariyer yönetimine, ücret yönetimi, ödül yönetimi ve sosyal hak ve yardımlara, performans yönetimine, toplam kalite yönetimine, zaman yönetimine, liderlik yönetimine, insan kaynakları yönetimi ve hukuk ilişkisine, dijital insan kaynakları yönetimi uygulamalarına, iş-yaşam yönetimine ve yeşil insan kaynakları yönetimine kadar geniş bir çerçevede yer alan konular ele alınmıştır.

Kitabın hazırlık sürecinde hem akademik literatürden hem de güncel uygulama örneklerinden yararlanılmış; konuların anlaşılır, sistematik ve pratik yönleriyle aktarılmasına özen gösterilmiştir. Kitabın, insan kaynakları yönetimi alanında öğrenim gören öğrencilere temel bir başvuru kaynağı olmasının yanı sıra, insan kaynakları profesyonellerine de güncel uygulamalara ışık tutacak bir rehber olması hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen tüm meslektaşlarıma, öğrencilerime ve katkıda bulunanlara teşekkür ederim. Kitabın, okuyucuların bilgi birikimini zenginleştirmesi, yeni bakış açıları kazandırması ve İKY alanındaki çalışmalarına katkı sunması en büyük temennimizdir.

Kitabın hazırlanmasında katkı sağlayan yazarlara ve yayınlanmasına destek veren Yaz Yayınları çalışanlarına teşekkürü bir borç biliriz. Kitabın, okuyucuların bilgi birikimini zenginleştirmesi, yeni bakış açıları kazandırması ve bu alandaki çalışmalarına katkı sağlamasını dileriz.

Editörler

Gülşen ÇETİN AYDIN

Kubilay ÖZER

Editörler

Gülşen ÇETİN AYDIN

Kubilay ÖZER

Bölüm Yazarları

1. Bölüm Ahmet GÖKÇE

2. Bölüm Tamilla ŞAHİN

3. Bölüm Şengül SAĞLAM
Şerife GÜZEL

4. Bölüm Gülşen ÇETİN AYDIN
Kubilay ÖZER

5. Bölüm Serpil AYTAÇ

6. Bölüm Gülşen ÇETİN AYDIN

7. Bölüm Güzin HARMAN YILDIZ

8. Bölüm Veysel BAYTAŞ

9. Bölüm Ahmet EKİZER

10. Bölüm Gökçe ÖZKILIÇCI

11. Bölüm Fatih GÜLTEKİN

12. Bölüm Ayşenur ÖKTEM ÖZGÜR

13. Bölüm Ülviye TÜFEKÇİ YAMAN

14. Bölüm Merve MAMACI

Bu kitap, elim bir bisiklet kazası sonucu aramızdan ayrılan doğa ve bisiklet tutkunu kıymetli bölüm yazarımız Ahmet Ekizer'e ithaf edilmiştir.

"Bu kitapta yer alan bölümlerde kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluk da yazarlara aittir."

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNE GENEL BAKIŞ

1. GİRİŞ.....	1
2. TARİHSEL SÜREÇTE YÖNETİMDE İNSANA BAKIŞ.....	2
3. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ.....	8
4. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNİN BUGÜNÜ.....	12
5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	14

İKİNCİ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARI PLANLAMASI VE İŞ ANALİZİ

1. GİRİŞ.....	21
2. İNSAN KAYNAKLARI PLANLAMASI	22
3. İŞ ANALİZİ.....	38
4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	52

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARI BİLGİ SİSTEMLERİ YÖNETİMİ

1. GİRİŞ	59
2. İNSAN KAYNAKLARI BİLGİ SİSTEMİNİN (İKBS) TANIMI VE TEMEL ÖZELLİKLERİ.....	60
3. İKBS'NİN YARARLARI VE STRATEJİK ÖNEMİ	62
4. KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR VE BAŞARISIZLIK FAKTÖRLERİ....	63

5. TÜRKİYE’DE İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNİN GELİŞMESİNDE İNSAN KAYNAKLARI BİLGİ SİSTEMLERİNİN ROLÜ	64
6. SAĞLIK KURUMLARINDA İNSAN KAYNAKLARI BİLGİ SİSTEMLERİ	66
7. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	67

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARINDA EĞİTİM-GELİŞTİRME VE YETENEK YÖNETİMİ

1. GİRİŞ	75
2. EĞİTİM-GELİŞTİRME.....	76
3. YETENEK YÖNETİMİ	80
4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	84

BEŞİNCİ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARINDA KARİYER YÖNETİMİ

1. GİRİŞ.....	91
2. KARİYERİN BİLİMSEL TEMELLERİ: KURAMSAL TANIMLAR VE SÜREÇLER	92
3. KARİYER YÖNETİMİNDE TEORİK YAKLAŞIMLAR	97
4. KARİYER YÖNETİMİNDE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR	101
5. GÜNCEL EĞİLİMLER VE GELECEK TRENDLER: YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ KARİYER YÖNETİMİ	104
6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	107

ALTINCI BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARINDA ÜCRET YÖNETİMİ, ÖDÜL YÖNETİMİ, SOSYAL HAK VE YARDIMLAR

1. GİRİŞ	117
2. ÜCRET YÖNETİMİ	118
3. ÖDÜL YÖNETİMİ	122
4. SOSYAL HAK VE YARDIMLAR	124
5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	126

YEDİNCİ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARINDA PERFORMANS YÖNETİMİ

1. GİRİŞ	133
2. PERFORMANS KAVRAMI VE PERFORMANS YÖNETİMİ	134
3. İNSAN KAYNAKLARINDA PERFORMANS YÖNETİMİ.....	138
4. PERFORMANS DEĞERLENDİRME SÜRECİNDE KARŞILAŞILAN HATALAR.....	150
5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	153

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARINDA TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ

1. GİRİŞ.....	163
2. TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ KAVRAMI VE İLKELERİ.....	164
3. SAĞLIK KURUMLARINDA TOPLAM KALİTE YÖNETİMİNE DAYALI İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ	172
4. TOPLAM KALİTE YÖNETİMİNİN İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNE ETKİSİ	180

5. SAĞLIKTA KALİTE STANDARTLARI KAPSAMINDA SAĞLIKLI ÇALIŞMA YAŞAMI	183
6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	187

DOKUZUNCU BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARINDA ZAMAN YÖNETİMİ

1. GİRİŞ	193
2. ZAMAN YÖNETİMİNİN TEMEL KAVRAMLARI, BOYUTLARI VE İLKELERİ	195
3. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ VE ZAMAN YÖNETİMİ İLİŞKİSİNİN GÜNCEL AÇILIMLARI	210
4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	215

ONUNCU BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE LİDERLİK

1. GİRİŞ	225
2. GÜNÜMÜZ İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ ANLAYIŞINDA LİDERLİĞİN ROLÜ	226
3. LİDERLİK YAKLAŞIMLARI	229
4. GÜNCEL TRENDLER VE GELECEĞE YÖNELİK LİDERLİK ANLAYIŞI	247
5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	248

ON BİRİNCİ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARI VE İŞ HUKUKU İLİŞKİSİ

1. GİRİŞ	265
2. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNİN STATÜSÜ	266
3. İŞ İLİŞKİSİNİN BAŞLANGICI	269
4. İŞ SÖZLEŞMESİNİN KURULUŞUNDA ÖNEM ARZ EDEN DURUMLAR	270
5. İŞ SÖZLEŞMESİNİN DEVAMINDA ÖNEM ARZ EDEN DURUMLAR	274
6. İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİNDE ÖNEM ARZ EDEN DURUMLAR	284
7. KIDEM TAZMİNATI	295
8. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	297

ON İKİNCİ BÖLÜM

DİJİTAL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ VE UZAKTAN ÇALIŞMA

1. GİRİŞ	301
2. DİJİTAL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ.....	302
3. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE KULLANILAN DİJİTAL TEKNOLOJİLER VE KULLANIM ALANLARI	303
4. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE DİJİTAL DÖNÜŞÜME NEDEN OLAN FAKTÖRLER	304
5. DİJİTAL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ SÜREÇLERİ.....	306
6. UZAKTAN ÇALIŞMA VE DİJİTAL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ ETKİLEŞİMİ.....	315
7. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	317

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARINDA İŞ YAŞAM YÖNETİMİ

1. GİRİŞ	327
2. İŞ YAŞAM YÖNETİMİNDE TEMEL KAVRAMLAR.....	328
3. İŞ YAŞAM YÖNETİMİNİ AÇIKLAMAYA İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR.....	334
4. İŞ YAŞAM YÖNETİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	339
5. İŞ YAŞAM YÖNETİMİNİN SONUÇLARI.....	343
6. İŞ YAŞAM YÖNETİMİNE İLİŞKİN POLİTİKALAR.....	345
7. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	347

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YEŞİL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ

1. GİRİŞ	355
2. YEŞİL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ	357
3. YEŞİL İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ FONKSİYONLARI	358
4. YEŞİL LİTERATÜR	367
5. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	371

İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ

İnsan kaynakları yönetimi, modern örgütlerin sürdürülebilir başarısını belirleyen en kritik unsurlardan biridir. Günümüz dünyasında teknolojik gelişmeler, küreselleşme ve değişen çalışma biçimleri, insan kaynakları yönetimini sadece operasyonel bir süreç olmaktan çıkarıp stratejik bir öncelik haline getirmiştir.

Bu kitap, insan kaynakları yönetiminin temel kuramlarını, güncel yaklaşımlarını ve uygulama alanlarını bütüncül bir çerçevede sunarak, hem lisans ve lisansüstü öğrenciler için ders kitabı niteliğinde bir kaynak hem de araştırmacılar için başvuru eseri olma özelliği taşımaktadır. Kolay anlaşılır dili, sistematik yapısı ve güncel örnekleriyle öğrencilere güçlü bir temel kazandırmayı amaçlamaktadır. Alanında yetkin yazarlar tarafından hazırlanan bu kitap hem akademik dünyaya hem de çalışma yaşamına değer katacak bir kaynak niteliğindedir.

Editörler

Gülşen ÇETİN AYDIN

Kubilay ÖZER

yaz
yayınları

YAZ Yayınları

M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3

İscehisar / AFYONKARAHİSAR

Tel : (0 531) 880 92 99

yazyayinlari@gmail.com • www.yazyayinlari.com

ISBN: 978-625-5838-52-0

9

786255

838520